

REXISTRO XERAL DA VALEDORA DO POBO
SANTIAGO DE COMPOSTELA

Data: 28/07/2021 12:11:56

SAIDA 11879/21

Dª Patricia Pérez Marín e D. Ignacio Louro Ojea
(CONGAPA)
Colexio Tirso de Molina Rúa Arce s/n
15402 Ferrol (A Coruña)

Expediente: D.3.Q/7099/21

Santiago de Compostela, 28 de xullo de 2021

Estimado/a Sr./a.:

Como sabe, nesta institución iniciáronse 295 expedientes de queixa como consecuencia dos escritos de representantes legais de alumnos e alumnas de centros privados con unidades concertadas de educación infantil e educación primaria. Cada un dos escritos é presentado polo pai ou nai de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, especificando o diagnóstico do seu fillo ou filla con necesidades educativas especiais (trastornos de espectro autista, trastornos xeralizados do desenvolvemento, trastornos específicos da linguaxe, déficit de atención e hiperactividade...), problemas por incorporación tardía ao sistema educativo español, dificultades específicas de aprendizaxe, altas capacidades intelectuais, ou condicións persoais ou do seu entorno. Tamén se rexistraron escritos de representantes das entidades titulares de centros educativos con unidades concertadas e de representantes de asociacións ou federacións de pais e nais do alumnado.

Iniciamos actuacións como continuación do expedientes tramitados o pasado ano e requirimos informe á administración educativa, tendo en conta ás situacións detalladas nos escritos de queixa por parte dos representantes legais de alumnos e alumnas con necesidades específicas de apoio educativo escolarizados en unidades concertadas, a urxencia da súa detección temperá e a atención adecuada deste alumnado polo persoal de orientación.

En concreto, solicitamos información dos motivos polos que os servizos de orientación en Educación Primaria en centros privados concertados da Comunidade Autónoma de Galicia non forman parte da contía económica dos módulos que os centros concertados reciben da administración en pago delegado, destinados aos salarios e outros conceptos retributivos do persoal docente, unha vez determinada a dotación precisa e a xornada correspondente segundo as unidades concertadas do centro.

Foi recibido o informe da administración que sinala o seguinte:

“En resposta ao escrito remitido pola valedora do Pobo que se recibiu a través da oficina do Rexistro Xeral da Xunta de Galicia situada en Santiago de Compostela (entrada núm. 47301/RX 1315180), no que solicita desta Consellería resposta sobre o problema que

motivou a investigación promovida por 186 expedientes de queixa, infórmase do seguinte:

O escrito remitido por esa institución e que resume as 186 queixas de persoas que ostentan a representación legal de alumnado de centros docentes privados con unidades concertadas de educación infantil e educación primaria, refire as liñas esenciais da resposta dada por esta consellería a outras queixas similares anteriores, concretamente, a remitida o 20/07/2020 en contestación ás queixas D.3.Q/122/2020 a D.3.Q/155/20.

Así, en canto ao referido no escrito actual, cómpre reiterar o xa indicado no mencionado informe do 20/07/2020, e especialmente destacar que o sistema actual cumpre a vixente lexislación tanto estatal como autonómica. Neste sentido, o artigo 13.2 da Lei 11/2020, de 30 de decembro, de presupostos xerais do Estado para o ano 2021, establece expresamente que:

"Aos centros docentes que teñan unidades concertadas en todos os cursos da educación secundaria obrigatoria, dotaráselle do financiamento dos servizos de orientación educativa a que se refire o artigo 22.3 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. Esta dotación realizarase sobre a base de calcular o equivalente a unha xornada completa do profesional adecuado a estas funcións, por cada 25 unidades concertadas de educación secundaria obrigatoria. Por tanto, os centros concertados terán dereito á xornada correspondente do citado profesional, en función do número de unidades de educación secundaria obrigatoria que teñan concertadas.

No ámbito das súas competencias e de acordo coas súas dispoñibilidades orzamentarias, as Administracións educativas poderán incrementar o financiamento dos servizos de orientación educativa".

A este respecto, o artigo 55.3 Lei 3/2021, do 28 de xaneiro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2021, establece que:

"Os centros que impartan os catro cursos da educación secundaria obrigatoria serán dotados do financiamento dos servizos de orientación educativa. Esta dotación realizarase sobre a base de calcular o equivalente a unha xornada completa do ou da profesional axeitado para estas tarefas, en función do número de unidades de educación secundaria obrigatoria que teña concertadas o centro e ata un máximo de vinte e cinco horas por centro. Os custos da persoa orientadora, que se incluírán na nómina do pagamento delegado do centro, serán os correspondentes ao salario, os gastos variables e o complemento retributivo segundo o establecido nos módulos económicos por unidade escolar do primeiro e segundo cursos ou do terceiro e cuarto cursos de educación secundaria obrigatoria, respectivamente".

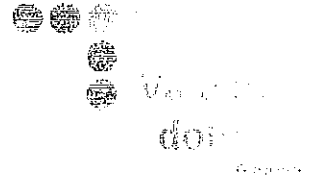
Por todo o exposto, indicar que a contía global, a estrutura e a distribución dos módulos para o sostemento dos centros privados concertados cumpren a legalidade vixente, e reitérase, así mesmo, o recollido no informe remitido con anterioridade en canto á existencia de instrumentos normativos específicos (medidas, programas e convocatorias específicas) xestionados dende a Consellería de Cultura, Educación e Universidade para atención á diversidade e ás necesidades específicas do alumnado nos centros privados con unidades concertadas”.

Como conclusión do sinalado nos informes e por vostedes mesmos, esta institución, en aplicación do disposto no artigo 32.1 da Lei 6/1984, do 5 de xuño, pola que se rexe, formulou á Consellería de Cultura, Educación e Universidade a suxestión da que se lle achega copia.

Dado que no prazo dun mes o órgano citado ten que remitirnos a preceptiva resposta á resolución, en cumprimento do disposto no artigo 32.2 da Lei do Valedor do Pobo, tan pronto como recibamos a correspondente comunicación poñerémonos de novo en contacto con vostedes, dándolles conta das nosas actuacións e, a ser posible, da solución do seu problema.

Agradézzolles a confianza que nos demostran e reciban un atento saúdo.

María Dolores Fernández Galiño
Valedora do Pobo

REXISTRO XERAL DA VALEDORA DO POBO
SANTIAGO DE COMPOSTELA

Data: 28/07/2021 11:55:41

SAIDA 11873/21

Sr. conselleiro de Cultura, Educación e
Universidade
Edificio Admtvo. San Caetano
15781 Santiago de Compostela

Expedientes: D.3.Q/5957/21 a Q/5959/21;
D.3.Q/5961/21 a Q/6046/21; D.3.Q/6048/21;
D.3.Q/6049/21; D.3.Q/6091/21 a Q/6177/21;
D.3.Q/6179/21 a Q/6186/21; D.3.Q/7134/21 a
Q/7242/21

Santiago de Compostela, 28 de xullo de 2021

Sr. conselleiro:

Nesta institución iniciáronse, á data de hoxe, 295 expedientes de queixa como consecuencia dos escritos de representantes legais de alumnos e alumnas de centros privados con unidades concertadas de educación infantil e educación primaria. Cada un dos escritos é presentado polo pai ou nai de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, concretando o diagnóstico do seu fillo ou filla con necesidades educativas especiais (trastornos de espectro autista, trastornos xeralizados do desenvolvemento, trastornos específicos da linguaxe, déficit de atención e hiperactividade...), problemas por incorporación tardía ao sistema educativo español, dificultades específicas de aprendizaxe, altas capacidades intelectuais, ou condicións persoais do alumno ou do seu entorno.

Tras o análise dos escritos, non pareceu preciso dar traslado dos datos persoais, o perfil psicopedagóxico ou o diagnóstico de cada un destes alumnos tendo en conta a protección de datos persoais e que a administración esta lexitimada para acceder directamente a estes datos a través dos respectivos centros escolares.

Por tal motivo, agrúpanse os expedientes de queixa en centros educativos por provincias. Como indicamos, cada un dos escritos de queixa foi presentado polo representante legal dun alumno ou alumna que acredita necesidades específicas de apoio educativo de acordo co seguinte cadro:

Provincia de Lugo:

- CPR Plurilingüe San Xosé: Expedientes Q /5958/21 a Q/5961/21
- Colegio Padres Escolapios Monforte de Lemos: Q/5962/21 a Q/5966/21 e Q/60002/21 a Q/6014/21
- CPR La Milagrosa de Lugo: Q/5967/21 a Q/5980/21
- Colexio Plurilingüe Salesianos Divina Pastora de Lugo: Q/5981/21 a Q/5984/21 e Q/5986/21 a Q/5991/21
- CPR Divino Maestro de Lugo: Q/5992/21 a Q/5996/21
- Maristas A Inmaculada de Lugo: Q/6015/21 a Q/6024/21
- CPR Plurilingüe Nosa Señora da Asunción de Sarria: Q/5997/21 a Q/6002/21

Provincia de Ourense:

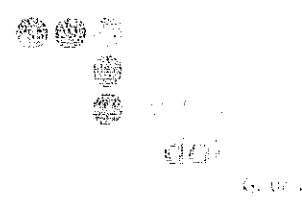
- CPR Colexio La Purísima de Ourense: Q/6091/21 a Q/6098/21
- CPR Divina Pastora de Ourense: Q/6099/21 a Q/6114/21
- CPR Santa Teresa de Jesús de Ourense: Q/6115/21 a Q/6134/21
- Colegio Plurilingüe Carmelitas Ourense: Q/6177/21 a Q/6178/21
- CPR Maria Auxiliadora Ourense: Q/6135/21 a Q/6167/21
- CPR Divino Maestro de Ourense: Q/6168/21 a Q/6174/21
- CPR Pablo VI-Fátima de A Rúa: Q/6175/21 e Q/6176/21

Provincia de Pontevedra:

- CPR Apóstol Santiago Xesuitas de Vigo: Q/6179/21 a Q/6186/21

Provincia de A Coruña:

- Q/7134/21 a Q/7242/21

ANTECEDENTES

As queixas reflicten o malestar das comunidades educativas (equipos directivos e ANPAS) dos centros privados con unidades concertadas de Educación Infantil e Educación Primaria polo feito de non dispor de persoas orientadoras a xornada completa que poidan atender ás necesidades do seu alumnado con necesidades específicas de apoio educativo nas mesmas condicións que nos centros de titularidade pública.

En síntese, a problemática exposta era que pese ás responsabilidades que se lles impoñen na normativa educativa ás persoas orientadoras dos centros educativos sostidos con fondos públicos en todas as etapas (en materia de admisión, convivencia escolar, atención de alumnado con necesidade de apoio educativo, orientación académica, igualdade etc.), a administración educativa mantén desde o ano 1997 a mesma dotación de orientadores no caso dos centros concertados, mentres incrementa o número de orientadores e de especialistas en Pedagogía Terapéutica e Audición e Linguaxe nos centros de titularidade pública.

A única dotación económica facilitada aos centros concertados corresponde, exclusivamente, á etapa de Educación Secundaria Obrigatoria (ESO), dotación instaurada no ano 1997 coa finalidade de prestar servizos de orientación académica e profesional. Para as entidades promotoras das queixas, as funcións da orientación educativa "académica" están amplamente superadas na actualidade, pois neste momento as competencias das persoas orientadoras abranguen moitos máis aspectos, asumindo principalmente responsabilidades en materia de atención á diversidade e a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, entre outras.

A orientación educativa está recoñecida na lexislación orgánica como un factor que favorece a calidade e a mellora do ensino. Son moitas as disposicións educativas estatais e autonómicas que impoñen a intervención das persoas orientadoras nos distintos procesos educativos: Lei de Orgánica de Educación (LOE), currículos das distintas etapas, decreto que regula a orientación educativa, normativa sobre admisión de alumnado, regulación da avaliación educativa, decreto de atención á diversidade, Lei de convivencia escolar, ou xestión de protocolos como absentismo, TDAH, acoso escolar, atención educativa domiciliaria, igualdade de xénero, etc.

A situación actual obriga a que nos centros concertados, a persoa responsable da orientación na etapa da ESO deba asumir todas as obrigas que a normativa educativa vixente establece para os orientadores en todos os temas e en todas as etapas sostidas con fondos públicos, que no ensino concertado van da Educación Infantil aos ciclos formativos. E as horas de orientador que aboa a consellería competente, as mesmas que se aboan desde o ano 1997, son absolutamente insuficientes para atender todo o alumnado dos centros concertados, que son centros integrados, isto é, que imparten como mínimo as etapas de Educación Infantil, Educación Primaria e Educación Secundaria Obrigatoria.

Tendo en conta ás situacións detalladas nos escritos de queixa por parte dos representantes legais de alumnos e alumnas con necesidades específicas de apoio educativo escolarizados en unidades concertadas, a urxencia da súa detección temperá e a atención adecuada deste alumnado polo persoal de orientación, requirimos desa Consellería de Cultura, Educación e Universidade que, no prazo de 15 días, de acordo co previsto no artigo 22.1 da Lei da Valedora do Pobo, nos facilitase información sobre o problema que motivou as queixas.

En concreto, os motivos polos que os servizos de orientación en Educación Primaria en centros privados concertados da Comunidade Autónoma de Galicia non forman parte da contía económica dos módulos que os centros concertados reciben da administración en pago delegado, destinados aos salarios e outros conceptos retributivos do persoal docente, unha vez determinada a dotación precisa e a xornada correspondente segundo as unidades concertadas do centro.

Na data do 5 de xullo rexistrouse nesta institución o informe da Consellería de Cultura, Educación e Universidade no que se indica o seguinte:

O escrito remitido por esta institución e que resume as 186 queixas de persoas que ostentan a representación legal de alumnado de centros docentes privados con unidades concertadas de educación infantil e educación primaria (posteriormente, o número de queixas recibidas é de 295), refire as liñas esenciais da resposta dada pola consellería a outras queixas similares anteriores, concretamente, a remitida o 20/07/2020 en contestación ás queixas D.3.Q/122/2020 a D.3.Q/155/20.

Sobre as cuestións expostas no escrito actual, o informe da consellería reitera o xa indicado no mencionado informe do 20/07/2020, e destaca que o sistema actual cumpre a vixente lexislación tanto estatal como autonómica. Neste sentido, o artigo 13.2 da Lei 11/2020, de 30 de decembro, de presupostos xerais do Estado para o ano 2021, establece expresamente o financiamento dos servizos de orientación educativa dos centros docentes que teñan unidades concertadas en todos os cursos da educación secundaria obrigatoria.

A este respecto, o informe cita o artigo 55.3 Lei 3/2021, do 28 de xaneiro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2021, que establece que os centros que impartan os catro cursos da educación secundaria obrigatoria serán dotados do financiamento dos servizos de orientación educativa. Esta dotación realizarase sobre a base de calcular o equivalente a unha xornada completa do ou da profesional axeitado para estas tarefas, en función do número de unidades de educación secundaria obrigatoria que teña concertadas o centro e ata un máximo de vinte e cinco horas por centro. Os custos da persoa orientadora, que se incluírán na nómina do pagamento delegado do centro, serán os correspondentes ao salario, os gastos variables e o complemento retributivo segundo o

establecido nos módulos económicos por unidade escolar do primeiro e segundo cursos ou do terceiro e cuarto cursos de educación secundaria obrigatoria, respectivamente.

ANÁLISE

Á vista do contido do escrito de queixa, da documentación achegada polas persoas que promoveron estes expedientes e do que se manifesta nos informes da administración, cómpre facer as seguintes consideracións:

Os centros privados que teñen unidades concertadas forman parte da rede de centros sostidos con fondos públicos. Se bareman as solicitudes baixo os mesmos criterios de admisión, e as prazas das unidades concertadas forman parte da oferta pública de prazas escolares gratuítas durante o ensino obrigatorio e no segundo ciclo da educación infantil (3-6 anos).

Todo o alumnado da rede de centros sostidos con fondos públicos ten dereito aos mesmos recursos xa que é precisamente a financiación pública a que lles garante a igualdade de trato e de oportunidades. Ningunha outra consideración pode prevalecer sobre o principio de que a orientación educativa, psicopedagóxica e profesional é un dereito básico do alumnado e un recurso que forma parte da acción educativa para a mellora das aprendizaxes e do sistema educativo no seu conxunto. Neste momento, a orientación educativa é un imprescindible apoio especializado aos centros docentes que contribúe á adecuada atención á diversidade do alumnado ao longo de toda a escolaridade.

Os informes da administración salientan o apoio económico aos centros concertados para a contratación de profesores especialistas, orientadores e coidadores, no ámbito das NEAE ás que nos referimos, pero as queixas reflicten unha carencia obxectiva de servizos de orientación estables e suficientes para dar resposta á atención á diversidade do alumnado escolarizado nestes centros.

O informe da administración insiste en que a contía global, a estrutura e a distribución dos módulos para o sostemento dos centros privados concertados cumpren a legalidade vixente, e reitera, así mesmo, o recollido no informe remitido con anterioridade en canto á existencia de instrumentos normativos específicos (medidas, programas e convocatorias específicas) xestionados dende a Consellería de Cultura, Educación e Universidade para atención á diversidade e ás necesidades específicas do alumnado nos centros privados con unidades concertadas.

En efecto, a financiación dos servizos de orientación dos centros privados concertados en educación secundaria obrigatoria na nosa comunidade autónoma cumpre a lexislación vixente, tanto estatal como autonómica.

Parece existir unha insuficiente previsión normativa que equipare a todo o alumnado de Educación Primaria escolarizado en centros sostidos con fondos públicos e tampouco se explica a razón pola que a normativa básica estatal, con rango de lei orgánica, establece distintos criterios de organización e funcionamento da orientación en Educación Primaria e as liñas xerais para a súa financiación, con respecto á Educación Secundaria Obrigatoria.

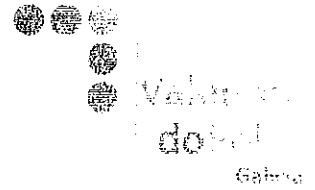
Aínda que non existe unha previsión normativa similar, tampouco hai ningunha restricción legal á financiación dos servizos de orientación aos centros concertados no nivel de educación primaria, máis aló da súa previsión nas leis de orzamentos. A normativa orgánica de educación prevé que, no ámbito das súas competencias e de acordo coas súas dispoñibilidades orzamentarias, as Administracións educativas poderán incrementar o financiamento dos servizos de orientación educativa, financiamento que non exclúe á Educación Primaria nas unidades concertadas no sistema de pago delegado do persoal docente.

CONCLUSIÓN

Por todo o sinalado ata agora considerase necesario, en aplicación do disposto no artigo 32.1 da Lei 6/1984, do 5 de xuño, do Valedor do Pobo, facer chegar á Consellería de Cultura, Educación e Universidade a seguinte suxestión:

X Que, tendo en conta as necesidades específicas de apoio educativo do alumnado ao que se refiren os escritos de queixa, e co fin de facer efectivo o mandato de dotar aos centros sostidos con fondos públicos dos recursos necesarios para a orientación educativa, se valore adoptar as medidas precisas para que os servizos de orientación dos centros docentes con unidades concertadas de Educación Primaria, sexan financiados con criterios análogos aos dos centros públicos.

Agradézolle de antemán a acollida ao manifestado nesta resolución da Valedora do Pobo, e recórdolle a necesidade de que no prazo dun mes (art. 32.2), dea conta a esta institución da aceptación da suxestión formulada, de ser o caso, e das medidas adoptadas para darlle efectividade, tamén se é o caso. Ademais, facémoslle saber que, en aplicación do principio de transparencia, a partir da semana seguinte á data na que se ditou a presente resolución, esta incluírase na páxina web da institución. O principio de publicidade das resolucións desta institución refórzase no artigo 37 da Lei 6/1984, cando prevé que a Valedora do Pobo, no seu informe anual ao Parlamento de Galicia, dará conta do número e tipos de queixa

presentadas; daquelas que foron rexeitadas e as súas causas, así como das que foron obxecto de investigación e o seu resultado, con especificación das suxestións ou recomendacións admitidas pola administración pública galega.

Saúdoo atentamente.

María Dolores Fernández Galiño
Valedora do Pobo

Documento asinado dixitalmente por María Dolores Fernández Galiño,
valedora do pobo

